

باسمه تعالی

ردیف	سؤالات	نمره
الف) معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره) معنی و مفهوم عبارت ها و بیت های زیر را به نثر روان بنویسید.		
۰/۲۵	۱- نمرود گفت : با خداوند وی بسازم.	
۰/۲۵	۲- سفره خواست تا تناولی کند.	
۰/۲۵	۳- همه عمر نیرویازو زدم.	
۰/۲۵	۴- هر کنیزک را ببخشید او نشان.	
۰/۵	۵- چرخ بزرگوار یکی لشکری بکرد.	
۰/۵	۶- من آنم که در پای خوکان نریزم	مر این قیمتی ذرُ لفظ دری را
۰/۵	۷- اگر یک ذره را برگیری از جای	خلل باید همه عالم سراپای
۰/۷۵	۸- خلیفه را چند گونه صورت کردند تا نیک آزار گرفت و از جای بشد.	
۰/۷۵	۹- چو صیتش در افواه دنیا فناد	تزلزل در ایوان کسرا فناد
۱	۱۰- مُلک این جا بایدت انداختن	ملک این جا بایدت در باختن
۱	۱۱- هر که را رای ضعیف و عقل سخیف است از درجت عالی به رتبت خامل گراید.	
ب) معنای هر یک از واژه های مشخص شده را بنویسید. (۲ نمره)		
	۱- دوستی را نشاید این <u>غذار</u>	۲- بداشته در طبقی با <u>مکبّه</u>
	۳- دل تنگ و بینوا چو <u>بطان</u> بر کنار آب.	۴- چو شد روز، رستم بیوشید <u>گیر</u> .
	۵- آن ها را به کاشانه‌ی <u>صبیبه</u> منتقل کنیم.	۶- <u>آمارات</u> آن بر خود ظاهر نگردانید.
	۷- <u>امکنه‌ی</u> تاریخی در این راه بسیار است.	۸- خواست که ملامت را بر ایشان <u>عَرامت</u> کند.
پ) خود آزمایی (۴ نمره)		
۰/۵	۱- در داستان «بازرگان و طرّار» عکس العمل بزّاز در برابر سرقت اموالش چه بود؟	
۰/۵	۲- تغییر دادن جای تکیه در کدام کلمه‌ی بیت زیر، باعث تغییر معنا می شود؟ فَمری ریخته بالم به پناه که زوم؟	تا به کی سرکنسی، ای سرو خرامان از من؟
۰/۵	۳- در بیت «در بهاران کی شود سرسبز سنگ را نماد چگونه آدم‌هایی دانسته است؟	خاک شو تا گل برآید رنگ رنگ» مولوی «سنگ» و «خاک»
۰/۵	۴- مقصود شاعر از «و ساعتی بعد / در باران متواتر پولاد / بریده بریده / افشا شدی» چیست؟	
۰/۵	۵- مصراع «گهی ابلیس گردد گاه آدم» در ستایش و توصیف دل است یا مذمت آن؟	
۰/۵	۶- مقصود از عبارت «سنگ سراچه‌ی دل به الماس آب دیده می سقتم» چیست؟	
۰/۵	۷- رویین تنی اسفندیار را با کدام شخصیت های اساطیری می توان مقایسه کرد؟	
۰/۵	۸- «قوم» در حکایت «سولم سولم» از کلبه و دمنه، به چه معنی به کار رفته است؟	
« ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی دوم »		

باسمه تعالی

ردیف	سوالات	نمره
سوالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی رشته‌ی: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی		
سال سوم آموزش متوسطه تاریخ امتحان: ۲۲ / ۱۰ / ۱۳۸۷		
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۸۷ اداره‌ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی		
ت (درک مطلب) (۴ نمره)		
۰/۵	۱- با توجه به ابیات زیر، به سوالات پاسخ دهید: «بترس از جهان دار یزدان پاک من امروز تر بهر جنگ امدم الف) مفهوم کنایی «خرد را مکن با دل اندر مفاک» چیست؟	خرد را مکن با دل اندر مفاک پی پوزش و نام و ننگ امدم
۰/۵	ب) رستم (با توجه به بیت دوم)، به چه منظوری نزد اسفندیار رفته بود؟	
۰/۵	۲- با توجه به عبارت «فلان عزم کرده و نیت جزم، که بقیت عمر معتکف نشیند و خاموشی گزیند»، سعدی تصمیم به چه کارهایی گرفته بود؟	
۰/۵	۳- مفهوم کلی بیت: «بر تیر جور تان ز تحمل سیر کنیم	تا سختی کمان شما نیز بگذرد» چیست؟
۰/۵	۴- با توجه به بیت «از راهروان سفر عشق در این دشت تنها راه نورد راه عشق، چیست؟	گلگونه سرشکی است اگر راه نوردی است»
۰/۲۵	۵- در عبارت « آتشی که نمیرد، همیشه در دل او بود» منظور از «آتش» چیست؟	
۰/۵	۶- با توجه به بیت «حرف درویشان بزدد مرد دون پست، سخنان درویشان (عارفان) را می دزدند؟	تا بخواند بر سلیمی زان فسون» چرا آدم‌های
۰/۲۵	۷- در بیت «تقریر ادیبانه‌ی برهان معاد است شاعر به چه فصلی اشاره می کند؟	فصلی که نسیم از پی اسفند گشوده است»
۰/۵	۸- با توجه به بیت «با من، آمیزش او، الفت موج است و کنار چرا شاعر بر خورد خود و معشوق را به موج دریا و ساحل تشبیه کرده است؟	دم به دم با من و بیوسته گریزان از من»
ث (تاریخ ادبیات و دانش های ادبی) (۳ نمره)		
۰/۵	۱- نام پدیدآورندگان آثار زیر را بنویسید. الف) گناه دریا ب) کتاب احمد یا سفینه‌ی طالبی	
۰/۵	۲- زاویه‌ی دید عبارت داستانی زیر چیست؟ «بهمن، پسر همسایه، توی حیاط خودشان دور باغچه می گشت و با آب پاش کوچک خود، گل‌ها و سبزه‌ها را آب می داد.»	
۰/۵	۳- در بیت زیر، دو آرایه‌ی ادبی را نام ببرید. «در عدم هم زعشق بویی هست گل، گریبان دریده می آید»	
۰/۲۵	۴- .....، گزارش نویسنده از زندگی و حالات روحی و فکری خویش و مطمئن‌ترین راه برای شناخت احوال و افکار بزرگان جامعه است.	
۰/۵	۵- با توجه به شعر «طوطی و بازرگان»، طوطی و قفس نماد چه چیزهایی هستند؟	
۰/۵	۶- آغازگر نثر فنی چه کسی است؟ نام اثر او را ذکر کنید.	
۰/۲۵	۷- در بیت «بیامد چنان تالب هیرمند جناس تام را ایجاد کرده است؟	همه دل پر از باد و لب پر زبند» وجود کدام کلمه، آرایه‌ی
ج (شعر حفظی) (۱ نمره)		
۰/۵	بیت های زیر را کامل کنید.	
۰/۵	۱- ای که میان جان من تلقین ..... می کنی گر تن زخم خامش کنم، ..... که فرمان بشکنم	
۰/۵	۲- تباب بنفشه می دهد طره‌ی مشک سای تو	
۲۰	« موفق باشید »	جمع نمره

باسمه تعالی

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
<p>راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی رشته‌ی: ادبیات و علوم انسانی- علوم و معارف اسلامی</p> <p>ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح</p>		
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۲۲ / ۱۰ / ۱۳۸۷
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۸۷		اداره‌ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی
<p>الف) معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره)</p> <p>در تصحیح این قسمت نظر همکاران محترم، صائب است.</p> <p>۱- نمرود گفت: با خدای او سازگاری کنم. (با او دشمنی نداشته باشم) (۰/۲۵)</p> <p>۲- سفره خواست تا غذا بخورد. (۰/۲۵)</p> <p>۳- در همه‌ی عمر برای کسب معاشی تلاش کردم. (۰/۲۵)</p> <p>۴- او به هر کنیزک سهم خودش را داد. (۰/۲۵)</p> <p>۵- آسمان ارجمند (۰/۲۵) لشکری آماده ساخت (۰/۲۵)</p> <p>۶- من کسی هستم که دُر پرارزش سخن فارسی را (۰/۲۵) در پای صاحبان قدرت قربانی نمی‌کنم. (۰/۲۵)</p> <p>۷- اگر یک ذره از عالم را از جای خود برداری (۰/۲۵) تمام عالم دچار عیب و نقص می‌شود. (۰/۲۵)</p> <p>۸- به خلیفه به چند شکل گزارش دادند (۰/۲۵) تا رنجیده خاطر نشد (۰/۲۵) و ناراحت و خشمگین نشد. (۰/۲۵)</p> <p>۹- وقتی که آوازه‌ی او (۰/۲۵) در دهان‌های مردم دنیا افتاد (۰/۲۵) ایوان کسرا به لوزه درآمد. (۰/۲۵)</p> <p>۱۰- در این جا باید پادشاهی را (۰/۲۵) رها کنی (۰/۲۵) و آن چه را که در تصرف توست (۰/۲۵) از دست بدهی (۰/۲۵)</p> <p>۱۱- هر کسی که اندیشه‌ی ضعیف (۰/۲۵) و عقل ناقص دارد (۰/۲۵) از مقام بالا (۰/۲۵) به درجه‌ی بی ارزش (مقام پایین) می‌رسد. (۰/۲۵)</p>		
<p>ب) معنای لغت (۲ نمره)</p> <p>۱- بسیار بی وفا (فریب کار) (۰/۲۵)</p> <p>۲- سربوش (۰/۲۵)</p> <p>۳- مرغابی (۰/۲۵)</p> <p>۴- نوعی زره و لباس جنگی (۰/۲۵)</p> <p>۵- دختر (۰/۲۵)</p> <p>۶- نشانه‌ها (نشان‌ها) (۰/۲۵)</p> <p>۷- جمع مکان (مکان‌ها، جاها) (۰/۲۵)</p> <p>۸- تلافی، عوض (۰/۲۵)</p>		
<p>پ) خود آزمایی (۴ نمره)</p> <p>۱- اضطراب و نگرانی نشان نداد (خونسردی خود را حفظ کرد). (۰/۵) (یا هر پاسخی نظیر این)</p> <p>۲- سرکنسی (۰/۵)</p> <p>۳- سنگ نماد آدم‌های تغییرناپذیر یا خودخواه (۰/۲۵) خاک نماد آدم‌های تغییرپذیر یا متواضع (۰/۲۵) (هر پاسخی نظیر این موارد)</p> <p>۴- با شهادت حضرت ابوالفضل (ع) حقیقت واقعی ایشان آشکارتر شد. (۰/۵) (یا هر پاسخی نظیر این)</p> <p>۵- در ستایش و توصیف دل (۰/۵)</p> <p>۶- یا ریختن اشک‌هایم (گریه کردن) دل خود را آرام می‌کردم. (۰/۵) (یا هر پاسخی نظیر این)</p> <p>۷- آشیل (۰/۲۵) ، بالدور (۰/۲۵)</p> <p>۸- همسر (۰/۵)</p>		
« ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی دوم »		

باسمه تعالی

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی رشته ی: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی		
سال سوم آموزش متوسطه تاریخ امتحان: ۲۲ / ۱۰ / ۱۳۸۷		
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۸۷ اداره ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی		
ت (درک مطلب (۴ نمره)		
۰/۵	۱- الف) عقل و احساس خود را تباه نکن. (مگذار احساس تو عقل و خردت را نابود کند). (۰/۲۵)	۰/۵
۰/۵	ب) برای حفظ آبرو (۰/۲۵) و عذرخواهی (۰/۲۵)	۰/۵
۰/۵	۲- گوشه نشینی (عبادت) (۰/۲۵) و با کسی سخن نگفتن (۰/۲۵)	۰/۵
۰/۵	۳- ما در برابر ستم های شما مقاومت می کنیم (۰/۲۵) تا آن روزی که دوران ستمگری شما به پایان برسد. (۰/۲۵)	۰/۵
۰/۵	(یا هر مفهومی نظیر این)	۰/۵
۰/۵	۴- آتشک کلگون (۰/۵)	۰/۵
۰/۲۵	۵- عشق (۰/۲۵)	۰/۲۵
۰/۵	۶- زیرا می خواهند آن سخنان را به صورت افسون (جادو) (۰/۲۵) برای آدم های ساده دل بخوانند. (۰/۲۵)	۰/۵
۰/۲۵	(یا هر پاسخی نظیر این)	۰/۲۵
۰/۵	۷- فصل بهار (۰/۲۵)	۰/۲۵
۰/۵	۸- زیرا هر لحظه معشوق همراه اوست (۰/۲۵) در حالیکه خیلی زود از او دور می شود (۰/۲۵)	۰/۵
۰/۵	(یا هر پاسخی نظیر این)	۰/۵
ث (تاریخ ادبیات و دانش های ادبی (۳ نمره)		
۰/۵	۱- الف) فریدون مشیری (۰/۲۵) ب) عبدالرحیم تبریزی (طالبوف) (۰/۲۵)	۰/۵
۰/۵	۲- سوم شخص (دانای کل) (۰/۵)	۰/۵
۰/۵	۳- جان بخشی یا تشخیص ، کنایه ، تضمین ، ایهام (ذکر دو مورد ، هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۰/۲۵	۴- حسب حال (۰/۲۵)	۰/۲۵
۰/۵	۵- طوطی نماد جان پاک و مجرد (۰/۲۵) قفس نماد تن (۰/۲۵)	۰/۵
۰/۵	۶- نصرالله منشی (۰/۲۵) - کلیله و دمنه (۰/۲۵)	۰/۵
۰/۲۵	۷- لب (۰/۲۵)	۰/۲۵
ج (شعر حفظی (۱ نمره)		
۰/۵	۱- شعرم (۰/۲۵) ترسم (۰/۲۵)	۰/۵
۰/۵	۲- برده ی غنچه می درد (۰/۲۵) خنده ی دل گشای تو (۰/۲۵)	۰/۵
۲۰	جمع نمره	۲۰
« موفق باشید »		